

**I. Координатна система. Начало на координатната система.
Координатни оси. Квадранти.**

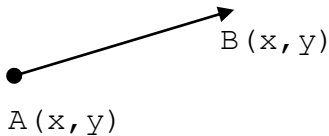
II. Представяне на геометрични обекти в равнината

1. Точка

```
struct point
{
    int x; int y;
};
```

2. Вектор

```
struct vect
{
    int a; int b;
};
```


a и b са разликите от координатите на точките, които дефинират вектора:

$$a = |A.x - B.x| \text{ и } b = |A.y - B.y|$$

3. Права – определя се еднозначно от точка и вектор или от две точки.

```
struct line
{
    int X, Y;
    int a; int b;
};
```

Дължина на отсечка: $\text{sqrt}((x_1-x_2)^2 + (y_1-y_2)^2)$

Определяне на най-близка до центъра на координатната система точка.

x_2 и y_2 са равни на 0.

Общо уравнение на права

$$f: A*x + B*y + C = 0$$

Как да намерим A, B и C? Ще използваме детерминанта от 3 ред.

$\begin{vmatrix} x & y & 1 \\ x_1 & y_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & 1 \end{vmatrix}$ - x и y са тези показани във формулата

$\begin{vmatrix} x_1 & y_1 & 1 \\ x_2 & y_2 & 1 \end{vmatrix}$ - координатите на точка A

$\begin{vmatrix} x_2 & y_2 & 1 \\ x_1 & y_1 & 1 \end{vmatrix}$ - координатите на точка B

Стойността на детерминантата се получава по формулата:

$$(x*y_1 + y*x_2 + x_1*y_2) - (x_2*y_1 + x*y_2 + y*x_1) = 0$$

Разкриваме скобите и след групиране получаваме:

$$x*(y1-y2)+y*(x2-x1)+(x1*y2-x2*y1)=0$$

$$\text{Следователно } A=y1-y2; \quad B=x2-x1; \quad C=x1*y2-x2*y1$$

Така се намира уравнение на права минаваща през 2 точки А и В.

Взаимно положение на точка и права

Нека имаме уравнение на права $g: Ax+By+C=0$ и $t.D(xd,yd)$, а (x_1,y_1) , (x_2,y_2) са координатите на две точки от правата. Тогава $t.D$ може да приема три положения:

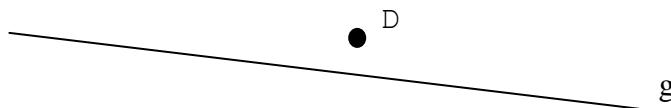
1. Да принадлежи на правата.

2. Да е под нея.

3. Да е над нея.

("под" - намира се в долната полуравнина спрямо правата g : и "над" - намира се в горната полуравнина спрямо правата g .)

Най-лесният начин да се провери това е чрез заместване на координатите на $t.D$ в уравнението на правата g : $\Rightarrow Ax_d+By_d+C=0$

При заместване могат да се получат три възможности:

1. Резултатът да е по-голям от 0 - точката е над правата.
2. Резултатът да е по-малък от 0 - точката е под правата.
3. Резултатът да е равен на 0 - точката лежи на правата.
(ето защо и се появява този "?" в уравнението на правата)

```
int main()  
{  
int x1, x2, y1, y2, xd, yd;  
cin>>x1>>y1; //Координатите на първата точка от  
правата
```

```

cin>>x2>>y2;//Координатите на втората точка от
правата
cin>>xd>>yd;//Координатите на точката, която ще
проверяваме

//Основна част...

if((xd*(y1-y2)+yd*(x2-x1)+(x1*y2-x2*y1))==0)
    cout<<"Точката е на правата"<<endl;
if((xd*(y1-y2)+yd*(x2-x1)+(x1*y2-x2*y1))>0)
    cout<<"Точката е над правата "<<endl;
if((xd*(y1-y2)+yd*(x2-x1)+(x1*y2-x2*y1))<0)
    cout<<"Точката е под правата"<<endl;
return 0;
}

```

Пример 1. Дадени са 3 точки А, В и С. Определете, лежат ли те на една права.

Решение:

Трябва да изясним, успоредни ли са векторите АВ и АС. Можем да изчислим координатите на тези вектори – това са просто разликите от координатите на точките.

За да бъдат векторите с координати (x_1, y_1) и (x_2, y_2) успоредни, трябва да съществува такова число **a**, че $x_2 = a * x_1$ и $y_2 = a * y_1$.

Затова първата идея се състои в това, да проверим равенството $x_2 / x_1 = y_2 / y_1$. Това не е желателно, тъй като x_1 или y_1 могат да се окажат равни на 0.

Вместо това ще проверяваме равенството $x_1 * y_2 = x_2 * y_1$.

```

struct point{int x; int y;};
bool isStraightLine(point A, point B, point C)
{ int x1=B.x-A.x;
  int y1=B.y-A.y;
  int x2=C.x-A.x;
  int y2=C.y-A.y;
  return (x1*y2==y1*x2);
}

```

4. Окръжност - определя се еднозначно от координатите на центъра си и дължината на радиуса

```

struct K
{
    float XC, YC;
    float R;
};

```

Уравнение на окръжност - нека центъра на окръжността е с координати (x_1, y_1) и R е радиусът на окръжността, тогава от уравнението на окръжност:

$$(x - x_1)^2 + (y - y_1)^2 = R^2$$

Получаваме три случая за точка с координати (x, y) :

1. Ако разстоянието от точката до центъра на окръжността е по-голямо от $R^2 \Rightarrow$ точката е извън окръжността.

2. Ако разстоянието от точката до центъра на окръжността е равно на $R^2 \Rightarrow$ точката принадлежи на окръжността.

3. Ако разстоянието от точката до центъра на окръжността е по-малко от $R^2 \Rightarrow$ точката е вътре в окръжността.

Задача за принадлежност на точка в кръг. (задачата за стрелеца)

5. **Триъгълник** - определя се еднозначно от координатите на три точки в равнината. Изроден триъгълник – точките лежат на една права (лицето му е нула), неизроден триъгълник – точките не лежат на една права (лицето му е различно от нула).

6. **Правоъгълник** - определя се еднозначно от координатите на два срещуположни върха.

7. Ъгъл

Аркустангенс на ъгъл – дава ни ъгъла в радиани между два вектора.

Стандартна функция за пресмятане на ъгъл в радиани:

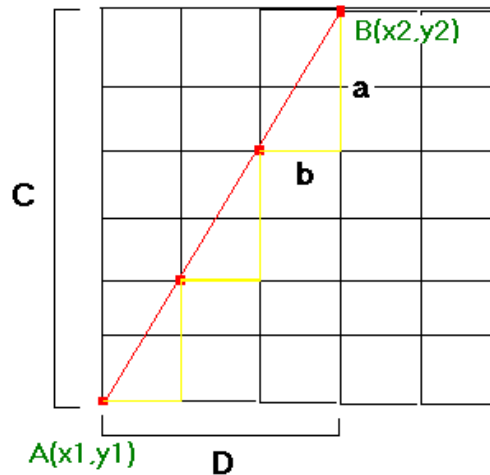
$$\text{atan2}(y_1 - y_0, x_1 - x_0)$$

III. Намиране на точки с целочислени координати, лежащи върху отсечка

Дадена е отсечката АВ, където А и В имат съответно целочислени координати

$A(x_1, y_1)$ и $B(x_2, y_2)$. Да разгледаме правоъгълните триъгълници, които се получават като спуснем перпендикуляри от точка В към двете координатни оси и ги пресечем с правите, които са успоредни на координатните оси и точката А лежи на тях. Нека с C и D да означим дължините на катетите на получения триъгълник:

$$D=|x_1-x_2|, \text{ а } C=|y_1-y_2|.$$

От всеки две съседни точки с цели координати можем да построим еднакви помежду си триъгълници със страни a и b . Забелязваме, че броят на търсените от нас точки е с една повече от броя на тези триъгълници. Ако означим броя на триъгълниците с V_r , то

$$C = V_r * a \text{ и } D = V_r * b.$$

От двете равенства изразяваме V_r :

$$V_r = C/a = D/b, \text{ т.е. } V_r = \text{НОД}(C, D).$$

Оттук следва, че броят на точките с цели координати върху отсечка с координати (x_1, y_1) и (x_2, y_2) е равен на $\text{НОД}(|x_1-x_2|, |y_1-y_2|) + 1$.

Задача: Точки по страните на триъгълник

В равнината са дадени три точки $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$ и $C(x_3, y_3)$, които не лежат на една права.

Напишете програма **point3**, която намира броя на точките с целочислени координати, лежащи на страните на триъгълника ABC .

Данните се въвеждат от стандартния вход: шест цели числа $x_1, y_1, x_2, y_2, x_3, y_3$, записани на един ред и разделени с интервали. Търсеният брой се извежда на стандартния изход.

Ограничения: координатите на точките са цели числа от интервала $[-10000, 10000]$.

IV. Намиране на точки с целочислени координати, лежащи в четириъгълник

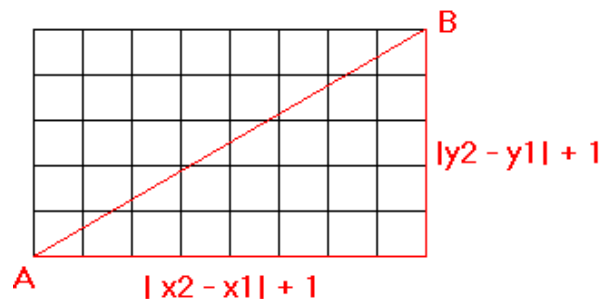
Задача: В равнината са дадени четири точки $A(x_1, y_1)$, $B(x_2, y_2)$, $C(x_3, y_3)$ и $D(x_4, y_4)$. Напишете програма **points**, която намира броя на точките с целочислени координати, които принадлежат на вътрешността или контура на четириъгълника $ABCD$.

От стандартния вход се въвеждат осем цели числа $x_1, y_1, x_2, y_2, x_3, y_3, x_4, y_4$, записани на един ред и разделени с по един интервал. На стандартния изход се извежда търсеният брой.

Ограничения: координатите x_i и y_i са цели числа от интервала $[-10^6, 10^6]$, като $x_1 < x_2 < x_3, x_1 < x_4 < x_3, y_2 < y_3 < y_4$ и $y_2 < y_1 < y_4$.

Решение:

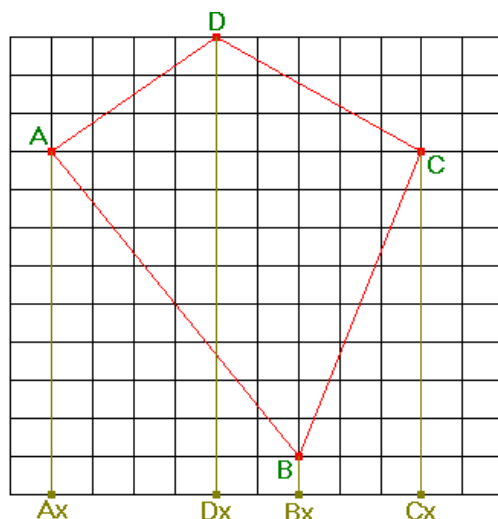
1. Разглеждаме частния случай: да се намери броят на точките с целочислени координати в правоъгълник и правоъгълен триъгълник.

От чертежа се вижда, че когато търсим точките в правоъгълник решението е тривиално – ако правоъгълникът е определен от диагоналните си точки с координати $A(x_1, y_1)$ и $B(x_2, y_2)$, то $Vr = (|x_2 - x_1| + 1) * (|y_2 - y_1| + 1)$, защото на всеки $|y_2 - y_1| + 1$ реда има по $|x_2 - x_1| + 1$ колони, т.е. точки с цели координати.

За правоъгълния триъгълник броят на търсените точки е половината от тези на правоъгълник със страни катетите на триъгълника + половината от точките по хипотенузата, явяваща се диагонал на правоъгълника (при делението половината точки по нея се губят и трябва да бъдат прибавени допълнително). По този начин получаваме, че броят на точките с целочислени координати в правоъгълен триъгълник се пресмята по формулата:

$$Vr = (|x_2 - x_1| + 1) * (|y_2 - y_1| + 1) / 2 + (\text{НОД}(|y_2 - y_1|, |x_2 - x_1|) + 1) / 2$$

2. Да разгледаме четириъгълника ABCD. Нека с Ax, Bx, Cx и Dx да означим петите на перпендикулярите, спуснати от съответните върхове към абсцисната ос. Разглеждаме получените трапеци AxDxDA, DxСхCD, AxABBx и BxBCСх, за които знаем как да пресметнем търсения брой. Така броят на точките с целочислени координати, лежащи в произволен четириъгълник се пресмята по формулата:

$$\text{Br}(\text{AxDxDA}) + \text{Br}(\text{DxCxCD}) - (\text{Br}(\text{AxABBx}) + \text{Br}(\text{BxBCСх}) - \text{Br}(\text{AB}) - \text{Br}(\text{BC})) - y_4 + x_2$$

($-y_4 + x_2$, защото при извършването на действията съответните страни се прибавят/изваждат по 2 пъти).

Нека означим с “a” бр. точки в AxABBx, с “b” бр. точки в BxBCСх, с “c” в DxСхCD и с “d” в AxDxDA. Представяме тези трапеци като правоъгълен триъгълник долепен до правоъгълник.

Така получаваме че:

$$a = (|x_2 - x_1| + 1) * (|y_2 - y_1| + 1) / 2 + (\text{НОД}(|y_2 - y_1|, |x_2 - x_1|) + 1) / 2 + (|x_2 - x_1| + 1) * y_2$$

(точките на правоъгълника са толкова, защото при събиране със тези от триъгълника се повтаря отсечка с дължина $|x_2 - x_1| + 1$, затова умножаваме само по y_2 , а не по $y_2 + 1$)

$$b = (|x_3 - x_2| + 1) * (|y_3 - y_2| + 1) / 2 + (\text{НОД}(|y_3 - y_2|, |x_3 - x_2|) + 1) / 2 + (|x_3 - x_2| + 1) * y_2$$

$$c = (|x_3 - x_4| + 1) * (|y_4 - y_3| + 1) / 2 + (\text{НОД}(|y_4 - y_3|, |x_3 - x_4|) + 1) / 2 + (|x_3 - x_4| + 1) * y_3$$

$$d = (|x_4 - x_1| + 1) * (|y_4 - y_1| + 1) / 2 + (\text{НОД}(|y_4 - y_1|, |x_4 - x_1|) + 1) / 2 + (|x_4 - x_1| + 1) * y_1$$

$$\Rightarrow \text{Br}(\text{ABCD}) = c + d - (a + b - \text{Br}(\text{AB}) - \text{Br}(\text{BC})) - y_4 + y_2$$

$$\Rightarrow \text{Br}(\text{ABCD}) = c + d - (a + b - (\text{НОД}(|y_2 - y_1|, |x_2 - x_1|) + 1) - (\text{НОД}(|y_2 - y_3|, |x_2 - x_3|) + 1)) - y_4 + y_2$$

Перпендикулярност на 2 прави

Нека са дадени прави h и g, уравнението на първата права и точка N с координати (x, y)

$A_1x + B_1y + C_1 = 0$ - уравнението на g

За да може h да е перпендикулярна на g и да минава през точка N:

Уравнението на h: трябва да е: $h = B_1x - A_1y + C_2$, където $C_2 = -B_1x + A_1y$. В този израз x и y са координатите на N.

Координати на пресечна точка на 2 прави

Нека са дадени правите f и g с техните уравнения $a_1x+b_1y+c_1=0$ и $a_2x+b_2y+c_2=0$. Тогава координатите на пресечната точка са (само ако не са успоредни една с друга и ако не съвпадат)

$$x = (d1/d)$$

$$y = (d2/d), \text{ където}$$

$$d = \begin{vmatrix} a_1 & b_1 \\ a_2 & b_2 \end{vmatrix} \quad d1 = \begin{vmatrix} -c_1 & b_1 \\ -c_2 & b_2 \end{vmatrix} \quad d2 = \begin{vmatrix} a_1 & -c_1 \\ a_2 & -c_2 \end{vmatrix}$$

Разстояние от точка до права

Нека имаме правата $f: Ax + By + C = 0$ и точка T с координати (x_0, y_0) тогава ориентираното разстояние D от точката до правата е:

$$D = \frac{Ax_0 + By_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}}$$

Реалното разстояние е $|D|$. Забележете, че D е положително за всички точки в едната полуравнина и отрицателно в другата. За точките по самата права, то е 0.

Координатите на медицентър на триъгълник

Нека имаме точките, които са върхове на триъгълника

$(A(x_a, y_a), B(x_b, y_b), C(x_c, y_c))$, тогава координатите на медицентъра G са:

$$x_G = (x_a + x_b + x_c) / 3$$

$$y_G = (y_a + y_b + y_c) / 3$$

Ъгъл между две прави

Нека имаме правите $f: A_1x + B_1y + C_1 = 0$ и $g: A_2x + B_2y + C_2 = 0$.

Косинусът на ъгъла t между двете прави е:

$$\cos t = \frac{A_1A_2 + B_1B_2}{\sqrt{A_1^2 + B_1^2} \sqrt{A_2^2 + B_2^2}}$$

Задачи:

От другия файл.